

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

DRG
RESTART

Vybrané ukázky výsledků ocenění nákladů akutní lůžkové péče

T. Pavlík, M. Bartůňková, L. Dušek, V. Těšitelová, P. Klika, M. Zvolský, J. Linda,
jménem vývojových týmů CZ-DRG
Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, Praha

Seminář Budoucnost systému úhrad akutní lůžkové péče v ČR

30. 04. 2019

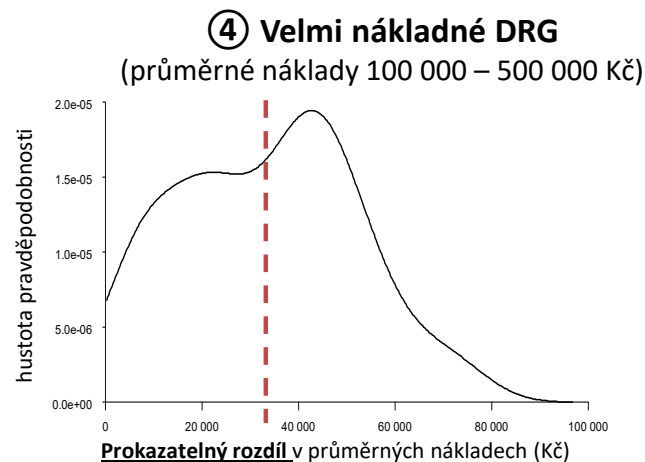
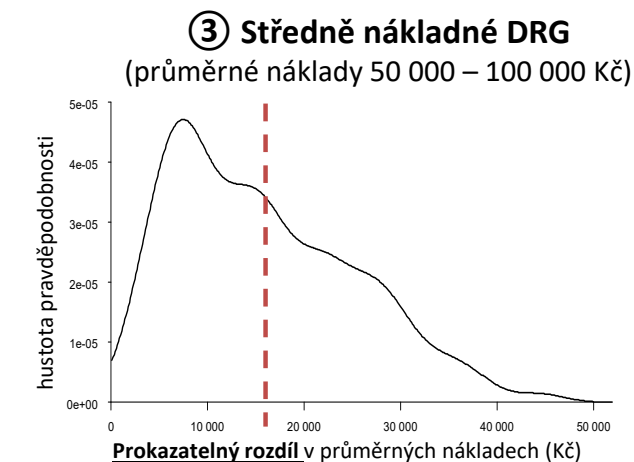
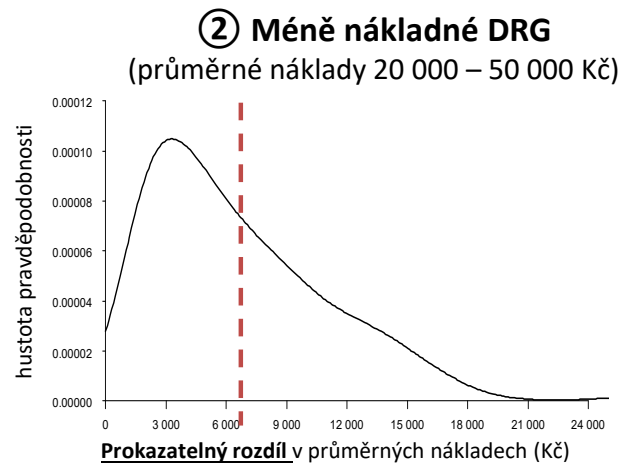
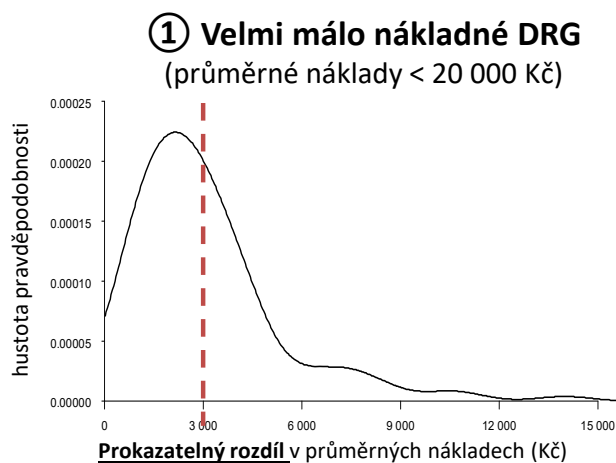
Typologie DRG skupin dle rozdílu celkových nákladů mezi typy PALP dle kategorizace ÚZIS ČR

- **Typologie DRG skupin** vytvořena na HP pro výpočet RV ($n = 717\,576$), dále aplikována na všechny HP ($n = 865\,180$):
  - **Typ A: DRG skupiny specifické pouze pro typ PALP I** (naprosto výjimečně mimo typ I, méně než 10 HP).
  - **Typ B: DRG skupiny bez významného rozdílu v nákladech** na péči mezi oběma typy PALP (statisticky nevýznamný rozdíl dle M-W testu nebo méně než prokazatelný absolutní rozdíl v průměrných nákladech v rámci dané nákladové kategorie DRG skupiny nebo $n < 30$ HP v jednom z typů PALP).
  - **Typ C: DRG skupiny s významným rozdílem v nákladech** na péči mezi oběma typy PALP (statisticky významný rozdíl dle M-W testu a zároveň prokazatelný absolutní rozdíl v průměrných nákladech definovaný pro danou nákladovou kategorii DRG skupiny).

Identifikace prokazatelného rozdílu v celkových nákladech

V rámci každého nákladové kategorie DRG skupin byl na základě statistické teorie testování hypotéz určen optimální rozdíl v průměrných nákladech mezi typy PALP, který lze na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ a při síle testu $1-\beta = 0,90$ prokázat jako statisticky signifikantní. Jedná se o střední odhad dle kalkulovaných rozdílů příslušných DRG skupinám v dané kategorii (zaokrouhlený) na celé tisíce.

- ① Velmi málo nákladné DRG**
(průměrné náklady < 20 000 Kč)
→ **Optimální prokazatelný rozdíl = 3 000 Kč**
- ② Méně nákladné DRG**
(průměrné náklady 20 000 – 50 000 Kč)
→ **Optimální prokazatelný rozdíl = 7 000 Kč**
- ③ Středně nákladné DRG**
(průměrné náklady 50 000 – 100 000 Kč)
→ **Optimální prokazatelný rozdíl = 16 000 Kč**
- ④ Velmi nákladné DRG**
(průměrné náklady 100 000 – 500 000 Kč)
→ **Optimální prokazatelný rozdíl = 33 000 Kč**
- ⑤ Extrémně nákladné DRG** (průměrné náklady 500 000 Kč a více)
→ **Prokazatelný rozdíl stanoven s ohledem na heterogenitu pozorovaných dat na 50 000 Kč**

Struktura průměrných celkových nákladů na HP jednotlivých DRG skupin

Průměrné celkové náklady na HP dané DRG skupiny jsou identifikovány v následující struktuře:

- **Nepřímé náklady** (kalkulované):
  - Náklady na standardní pobytové služby na lůžku,
  - Náklady na intenzivní pobytové služby na lůžku,

} Komponenta 1*

  - Náklady na operační služby. → Komponenta 2
  - Náklady na vyžádanou péči, → Komponenta 3
- **Přímé náklady** (přiřazené):
  - Náklady na zvlášť účtované prostředky (ZUM, ZULP) a další náklady, které lze u pacienta fakticky vyčíslit v korunách. → Komponenta 4

Analýza nákladových rozdílů DRG skupin dle typu ZZ hodnotila významné rozdíly v těchto definovaných komponentách.

Zastoupení kombinací jednotlivých komponent jako důvodů nákladových rozdílů DRG skupin

DRG skupiny		Statisticky významný rozdíl v dané komponentě?			
Počet	%	1. náklady na pobytové služby	2. náklady na operační služby	3. náklady na vyžádanou péči	4. náklady na ZUM/ZULP
153	33,3%	ano	-	ano	
64	13,9%	-	-	ano	
57	12,4%	ano			
51	11,1%	ano		ano	ano
23	5,0%		ano	ano	
20	4,4%	ano	ano	ano	ano
19	4,1%	ano	ano	ano	
15	3,3%			ano	ano
10	2,2%	ano			ano
9	2,0%	ano	ano		
8	1,7%				ano
5	1,1%		ano	ano	ano
4	0,9%		ano		
1	0,2%		ano		ano
20	4,4%	-	-	-	-
459	100%	69,5 %	17,7 %	76,2 %	24,0 %

Příklad rozdílných nákladů dle typu
nemocnice: **mozkový infarkt**
u komplikovaných pacientů

DRG SKUPINA

01-K10-01 MOZKOVÝ INFARKT U PACIENTŮ S CC=3-4

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

DRG
RESTART

Celkové náklady a délka hospitalizace CZ-DRG báze 01-K10

Ischemické cévní mozkové příhody dle typu PALP*

Rozdíl v průměrných celkových nákladech mezi typem I a II je patrný ve všech DRG skupinách DRG báze 01-K10, kdy v PALP typu I jsou náklady o 51 až 74 % vyšší.

DRG báze 01-K10 Ischemické cévní mozkové příhody	Typ PALP*	Počet HP	Celkové náklady (Kč)		Délka hospitalizace (dny)	
			Průměr	Medián	Průměr	Medián
01-K10-01 Mozkový infarkt u pacientů s CC=3-4	Typ I	633	109 418	77 877	13,1	10,0
	Typ II	340	67 587	49 656	13,4	12,0
01-K10-02 Mozkový infarkt u pacientů s CC=2	Typ I	598	79 271	62 029	11,1	9,0
	Typ II	339	47 463	34 438	9,8	8,0
01-K10-03 Mozkový infarkt u pacientů s CC=1	Typ I	644	70 063	54 257	10,6	8,0
	Typ II	425	40 220	29 595	9,0	8,0
01-K10-04 Mozkový infarkt u pacientů s CC=0	Typ I	2 676	46 098	36 327	7,8	6,0
	Typ II	1 479	30 612	23 761	7,2	6,0
01-K10-05 Přejídné mozkové ischemické záchvaty a jiné mozkové příhody	Typ I	1 087	34 282	25 587	5,9	5,0
	Typ II	728	20 346	16 325	4,9	4,0
Celkem DRG báze 01-K10	Typ I	5 638	57 185	40 027	8,7	7,0
	Typ II	3 311	35 111	25 100	7,8	6,0

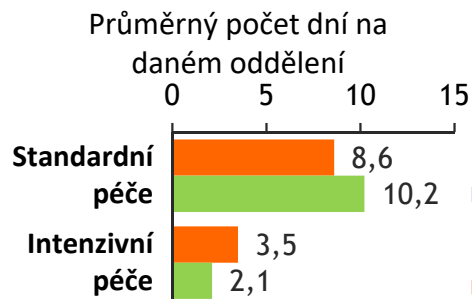
* **Typ PALP I:** Fakultní a velké krajské nemocnice, ZZ vysoce specializované péče

Typ PALP II: Krajské a oblastní nemocnice, Ostatní ZZ s úzkým zaměřením

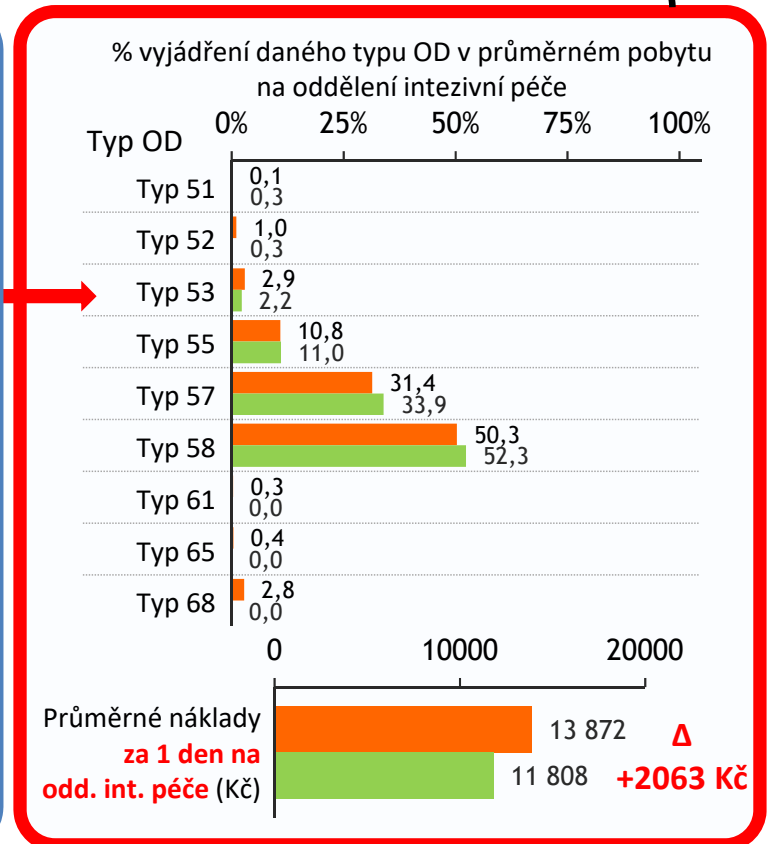
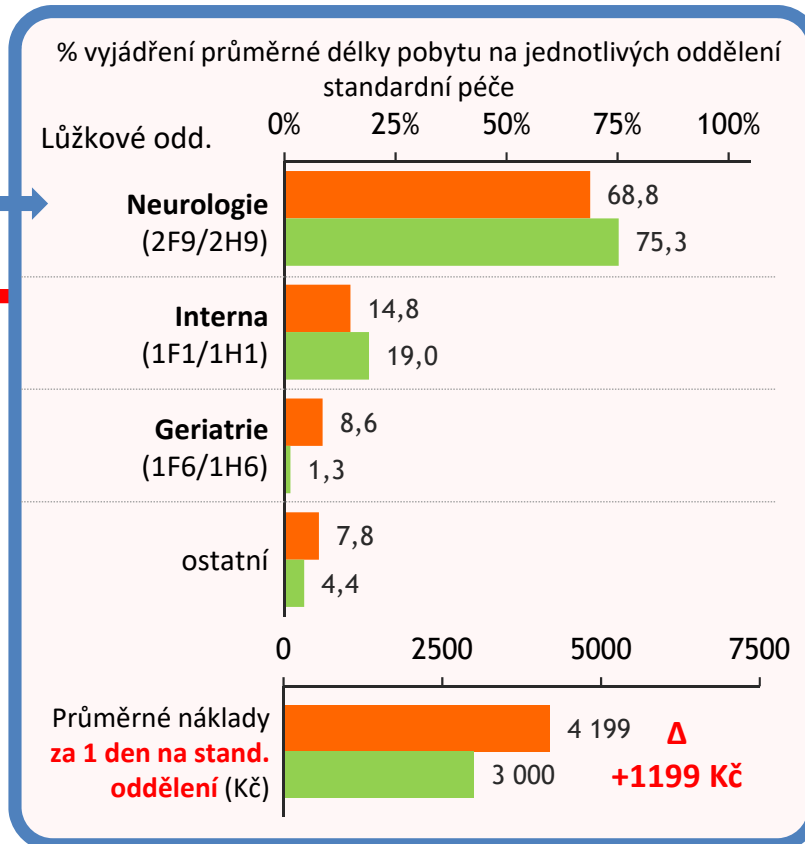
Průměrné náklady na pobytové služby pro mozkový infarkt u komplikovaných pacientů dle typu PALP

01-K10-01 Mozkový infarkt u pacientů s CC=3-4

Typ PALP	Počet HP	Celkové průměrné náklady (Kč)	1. náklady na pobytové služby	2. náklady na operační služby	3. náklady na vyžádanou péči	4. náklady na zvlášť účtované položky
Typ I	633	109 418	84 418	329	20 907	3 764
Typ II	340	67 587	55 602	99	10 108	1 778

Průměrné náklady na pobyt pacienta jsou rozdílné i přes srovnatelnou celkovou délku hospitalizace. Hlavní **příčinou rozdílu je délka pobytu na oddělení intenzivní péče** a zároveň **významný rozdíl v nákladech na 1 den pobytu na standardním** ($\Delta +1199$ Kč) **i intenzivním** ($\Delta +2063$ Kč) oddělení.

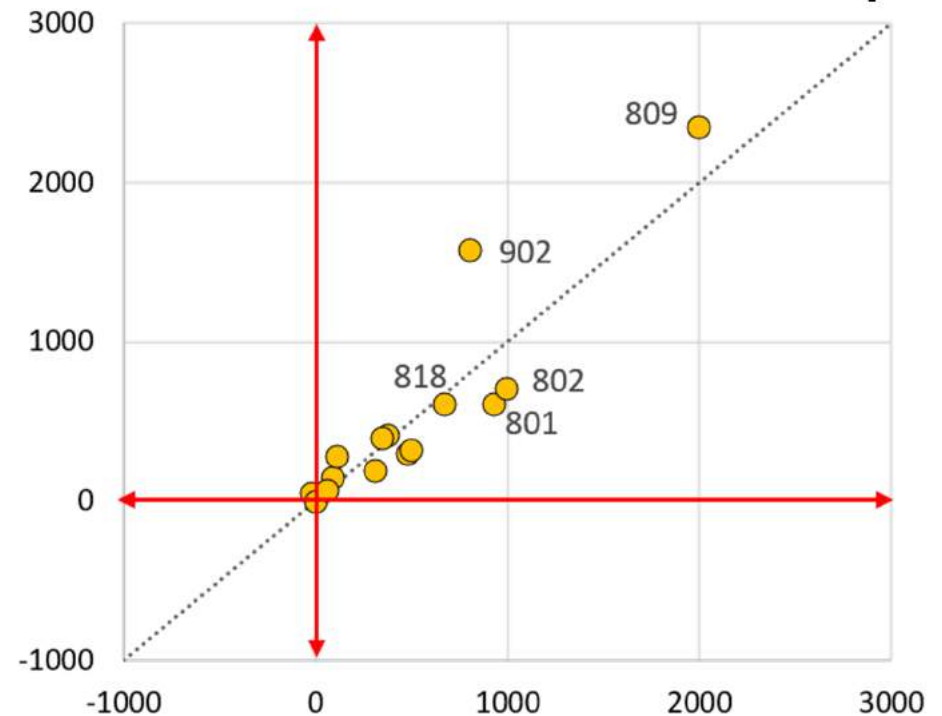
Průměrné náklady na vyžádanou péči pro mozkový infarkt u komplikovaných pacientů dle typu PALP

01-K10-01 Mozkový infarkt u pacientů s CC=3-4						
Typ PALP	Počet HP	Celkové průměrné náklady (Kč)	1. náklady na pobytové služby	2. náklady na operační služby	3. náklady na vyžádanou péči	4. náklady na zvlášť účtované položky
Typ I	633	109 418	84 418	329	20 907	3 764
Typ II	340	67 587	55 602	99	10 108	1 778

Z grafu je patrná vyšší průměrná bodová produkce v typu I v několika zdravotních odbornostech, s čím koresponduje i přímo úměrný nárůst průměrných nákladů na výkony dané odbornosti.

Hlavní příčinou rozdílu v celkových nákladech na vyžádanou péči jsou náklady na **výkony z odbornosti 809 radiodiagnostika a 902 fyzioterapie.**

Osa y: Diference v průměrných nákladech na vyžádanou péči mezi RN typu I a II (Kč)

Osa x: Diference v bodové produkci za vyžádanou péči mezi Typem I a II (body)

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Příklad rozdílných nákladů dle typu poskytovatele ALP: **nekomplikované odstranění krčních mandlí**

DRG SKUPINA

03-I16-02 ODSTRANĚNÍ KRČNÍCH MANDLÍ PRO MÉNĚ ZÁVAŽNOU HLAVNÍ DIAGNÓZU U PACIENTŮ S CC=0-1

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

DRG
RESTART

Celkové náklady a délka hospitalizace CZ-DRG báze 03-I16

Odstranění krčních mandlí dle typu PALP*

I při nezávažném odstranění krčních mandlí (DRG skupina 03-I16-02) jsou celkové průměrné náklady v PALP typu I o cca 24 % vyšší než v PALP typu II. Celková délka hospitalizace je však v obou typech PALP srovnatelná (6,3 vs. 6,6 dne).

DRG báze 03-I16 Odstranění krčních mandlí	Typ PALP*	Počet HP	Celkové náklady (Kč)		Délka hospitalizace (dny)	
			Průměr	Medián	Průměr	Medián
03-I16-01 Odstranění krčních mandlí pro závažnou hlavní diagnózu nebo u pacientů s CC=2-4	Typ I	220	70 237	54 128	9,0	7,0
	Typ II	68	52 097	44 637	9,0	8,5
03-I16-02 Odstranění krčních mandlí pro méně závažnou hlavní diagnózu u pacientů s CC=0-1	Typ I	2 022	42 774	38 846	6,3	6,0
	Typ II	626	34 546	33 933	6,6	7,0
Celkem DRG báze 03-I16	Typ I	2 242	45 469	39 802	6,6	6,0
	Typ II	694	36 266	35 067	6,8	7,0

* **Typ PALP I:** Fakultní a velké krajské nemocnice, ZZ vysoce specializované péče

Typ PALP II: Krajské a oblastní nemocnice, Ostatní ZZ s úzkým zaměřením

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

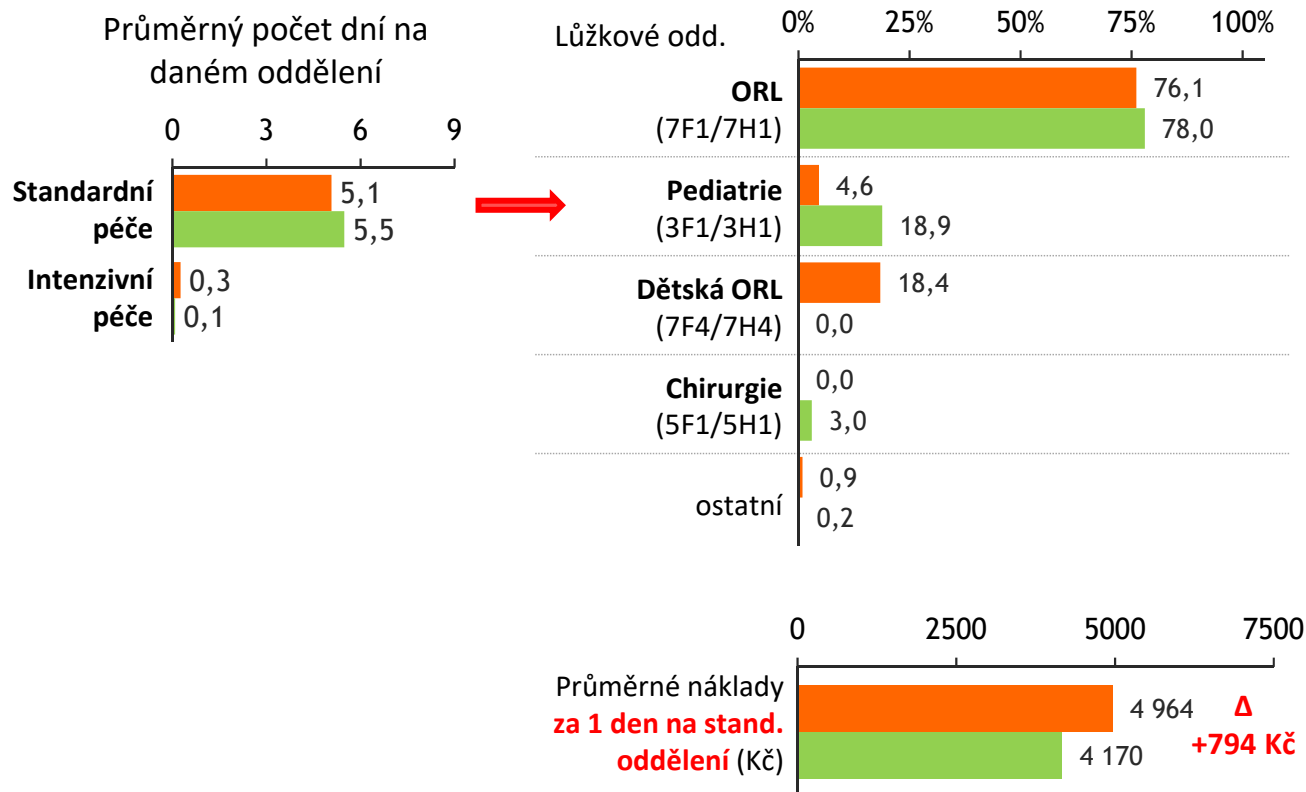

Hledání příčiny rozdílů v celkových nákladech DRG skupiny 03-I16-02 – pobytové služby

03-I16-02 Odstranění krčních mandlí pro méně závažnou hlavní diagnózu u pacientů s CC=0-1

Typ PALP	Počet HP	Celkové průměrné náklady (Kč)	1. náklady na pobytové služby	2. náklady na operační služby	3. náklady na vyžádanou péči	4. náklady na zvlášť účtované prostředky
Typ I	2022	42 774	28 135	7 952	6 426	260
Typ II	626	34 546	24 081	6 091	4 151	223

% vyjádření průměrné délky pobytu na jednotlivých oddělení standardní péče

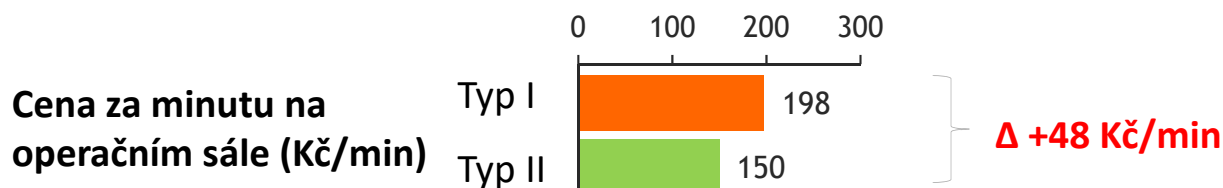
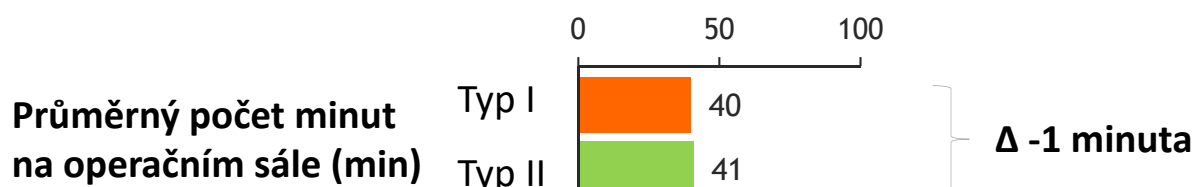
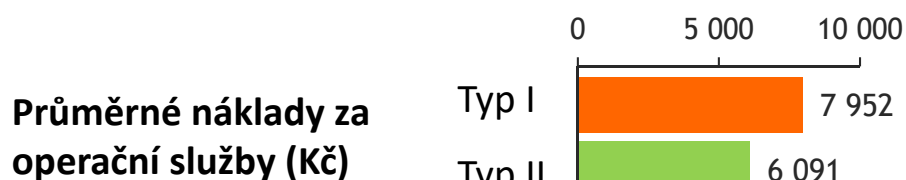

Průměrné náklady na pobyt pacienta jsou rozdílné i přes srovnatelnou délku hospitalizace. Hlavní příčinou rozdílu je významný rozdíl v jednotkových nákladech na 1 den pobytu na standardním oddělení (Δ 794 Kč).

Hledání příčiny rozdílů v celkových nákladech DRG skupiny 03-I16-02 – operační služby

03-I16-02 Odstranění krčních mandlí pro méně závažnou hlavní diagnózu u pacientů s CC=0-1

Typ PALP	Počet HP	Celkové průměrné náklady (Kč)	1. náklady na pobytové služby	2. náklady na operační služby	3. náklady na vyžádanou péči	4. náklady na zvlášť účtované prostředky
Typ I	2022	42 774	28 135	7 952	6 426	260
Typ II	626	34 546	24 081	6 091	4 151	223

Hlavní příčinou rozdílných průměrných nákladů na operační služby je jednotková cena za minutu na sále.

Průměrná délka výkonu se mezi oběma typy PALP neliší, ale cena za minutu na sále je v typu I o 48 Kč vyšší než v typu II, což dělá rozdíl v průměrných nákladech na operační služby 1861 Kč.

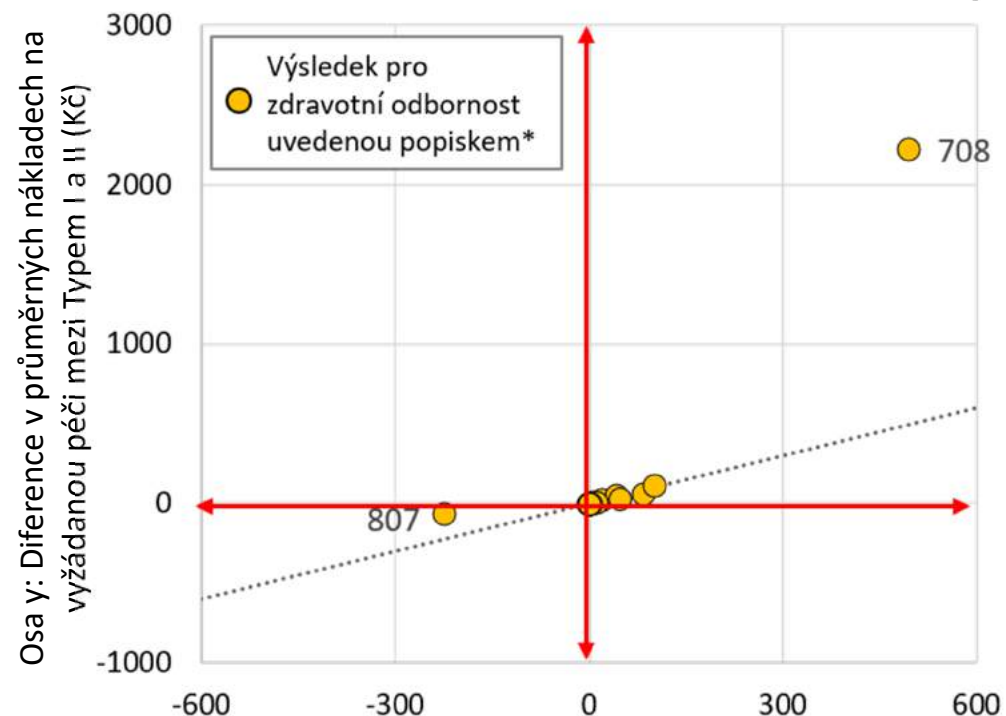

Hledání příčiny rozdílů v celkových nákladech DRG skupiny 03-I16-02 – vyžádaná péče

03-I16-02 Odstranění krčních mandlí pro méně závažnou hlavní diagnózu u pacientů s CC=0-1

Typ PALP	Počet HP	Celkové průměrné náklady (Kč)	1. náklady na pobytové služby	2. náklady na operační služby	3. náklady na vyžádanou péči	4. náklady na zvlášť účtované prostředky
Typ I	2022	42 774	28 135	7 952	6 426	260
Typ II	626	34 546	24 081	6 091	4 151	223

Hlavní příčinou rozdílu jsou náklady na výkony z odbornosti 708 anesteziologie a intenzivní medicína: Z grafu je patrné, že v typu I je mírně vyšší průměrný počet vykázaných bodů (+494 bodů), nicméně výkony této odbornosti jsou v součtu nákladnější o 2 223 Kč. **To znamená, že v typu I jsou vyšší jednotkové náklady na 1 bod odbornosti 708.**

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

* Popisky uvedeny pouze pro zdravotních odborností s největší diferencí.

Srovnatelné náklady neznamenají shodné náklady: příklad **odstranění slepého střeva**

DRG SKUPINA

**06-I19-05 ODSTRANĚNÍ APENDIXU PRO MÉNĚ
ROZSÁHLÝ ZÁNĚT NEBO JINÉ ONEMOCNĚNÍ U
PACIENTŮ VE VĚKU 18-64 LET S CC=0-1**

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

DRG
RESTART

Celkové náklady a délka hospitalizace CZ-DRG báze 06-I19

Odstranění apendixu dle typu PALP*

Nejčtetnější skupiny DRG báze 06-I19 Odstranění apendixu vykazují srovnatelné celkové průměrné náklady. To však neznamena, že jsou shodné a mají stejnou skladbu.

DRG báze 06-I19 Odstranění apendixu	Typ PALP*	Počet HP	Celkové náklady (Kč)		Délka hospitalizace (dny)	
			Průměr	Medián	Průměr	Medián
06-I19-01 Odstranění apendixu s dalším operačním výkonem v jiný den	Typ I	57	179 183	146 182	16,3	14,0
	Typ II	35	120 938	98 322	16,2	14,0
06-I19-02 Odstranění apendixu u dětí do 18 let věku nebo pacientů ve věku 65 a více let pro rozsáhlý zánět nebo s CC=2-4	Typ I	103	101 006	77 069	9,8	9,0
	Typ II	72	77 289	64 668	9,5	9,0
06-I19-03 Odstranění apendixu u pacientů ve věku 18-64 let pro rozsáhlý zánět nebo s CC=2-4	Typ I	112	65 167	58 825	7,7	7,0
	Typ II	53	63 024	52 388	9,4	9,0
06-I19-04 Odstranění apendixu pro méně rozsáhlý zánět nebo jiné onemocnění u dětí do 18 let nebo pacientů ve věku 65 a více let s CC=0-1	Typ I	955	53 034	45 730	6,3	6,0
	Typ II	384	52 793	45 693	6,4	6,0
06-I19-05 Odstranění apendixu pro méně rozsáhlý zánět nebo jiné onemocnění u pacientů ve věku 18-64 let s CC=0-1	Typ I	1721	42 166	39 327	4,8	4,0
	Typ II	635	38 753	35 811	5,5	5,0
Celkem DRG báze 06-I19	Typ I	2948	51 266	43 089	5,8	5,0
	Typ II	1179	49 210	41 369	6,5	6,0

* **Typ PALP I:** Fakultní a velké krajské nemocnice, ZZ vysoce specializované péče

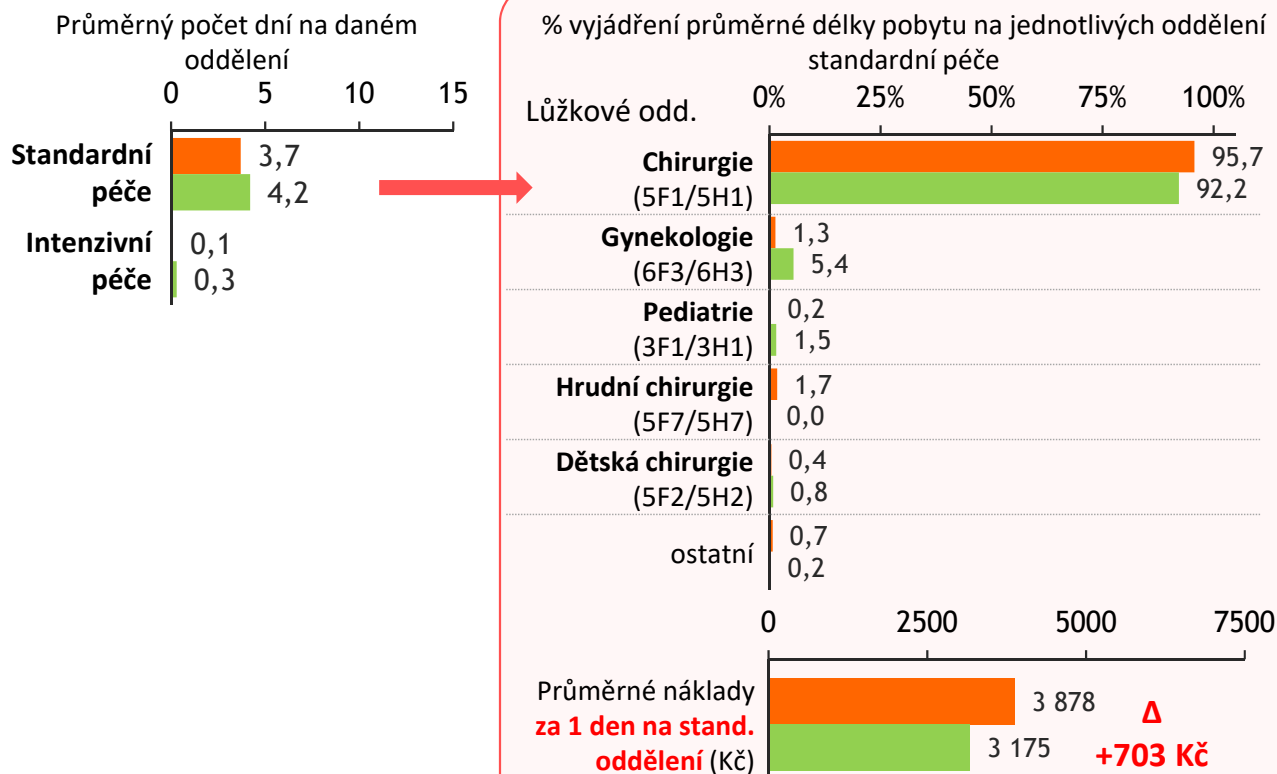
Typ PALP II: Krajské a oblastní nemocnice, Ostatní ZZ s úzkým zaměřením

Průměrné náklady na pobytové služby pro nekomplikované odstranění apendixu u dospělých dle typu PALP

06-I19-05 Odstranění apendixu pro méně rozsáhlý zánět nebo jiné onemocnění u pacientů ve věku 18-64 let s CC=0-1

Typ PALP	Počet HP	Celkové průměrné náklady (Kč)	1. náklady na pobytové služby	2. náklady na operační služby	3. náklady na vyžádanou péči	4. náklady na zvlášť účtované položky
Typ I	1721	42 166	15 142	10 534	9102	7389
Typ II	635	38 753	15 518	9461	6965	6808

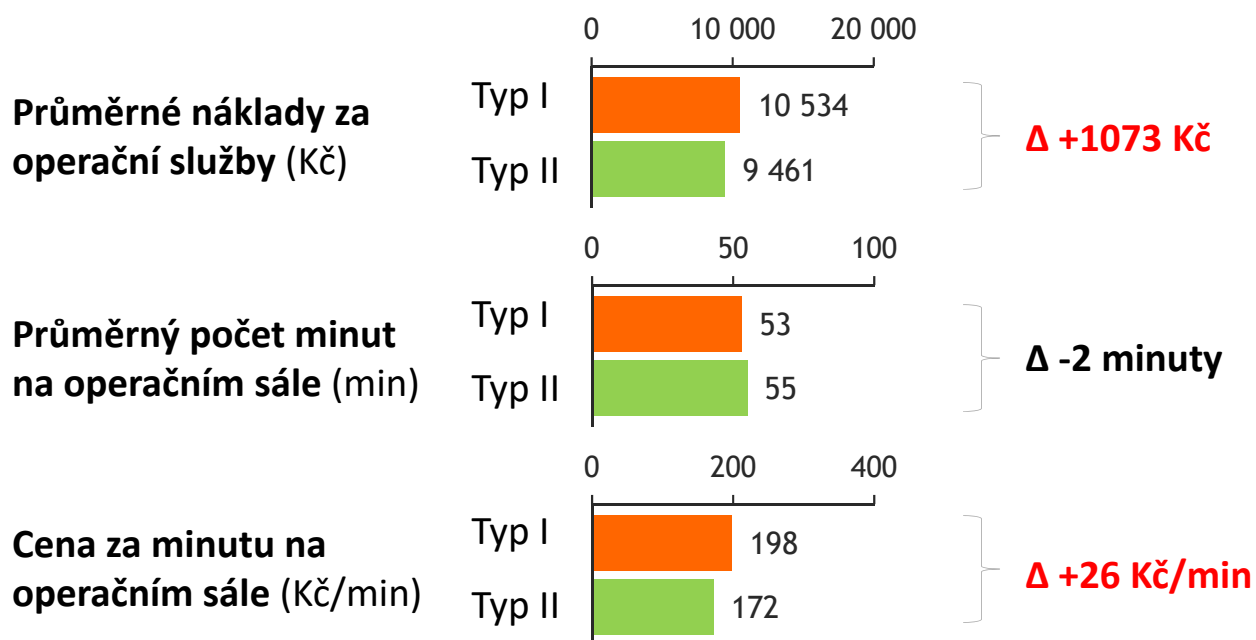
Celkové průměrné náklady na pobytové služby jsou mezi typy PALP srovnatelné i přes to, že v RN typu I jsou vyšší náklady za 1 OD.

Důvodem je nižší průměrný počet OD na standardním oddělení i oddělení intenzivní péče.

Průměrné náklady na operační služby pro nekomplikované odstranění apendixu u dospělých dle typu PALP

06-I19-05 Odstranění apendixu pro méně rozsáhlý zánět nebo jiné onemocnění u pacientů ve věku 18-64 let s CC=0-1

Typ PALP	Počet HP	Celkové průměrné náklady (Kč)	1. náklady na pobytové služby	2. náklady na operační služby	3. náklady na vyžádanou péči	4. náklady na zvlášť účtované položky
Typ I	1721	42 166	15 142	10 534	9102	7389
Typ II	635	38 753	15 518	9461	6965	6808

Δ +1073 Kč

Δ -2 minuty

Δ +26 Kč/min

Rozdíl v průměrných nákladech na operační služby (1073 Kč) mezi typy PALP je způsoben vyšší cenou za 1 minutu využití operačního sálu v PALP typu I (o 26 Kč za minutu).

Vyšší náklady na provoz operačního sálu tak i při stejném využití znamenají vyšší celkové náklady v rámci HP.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

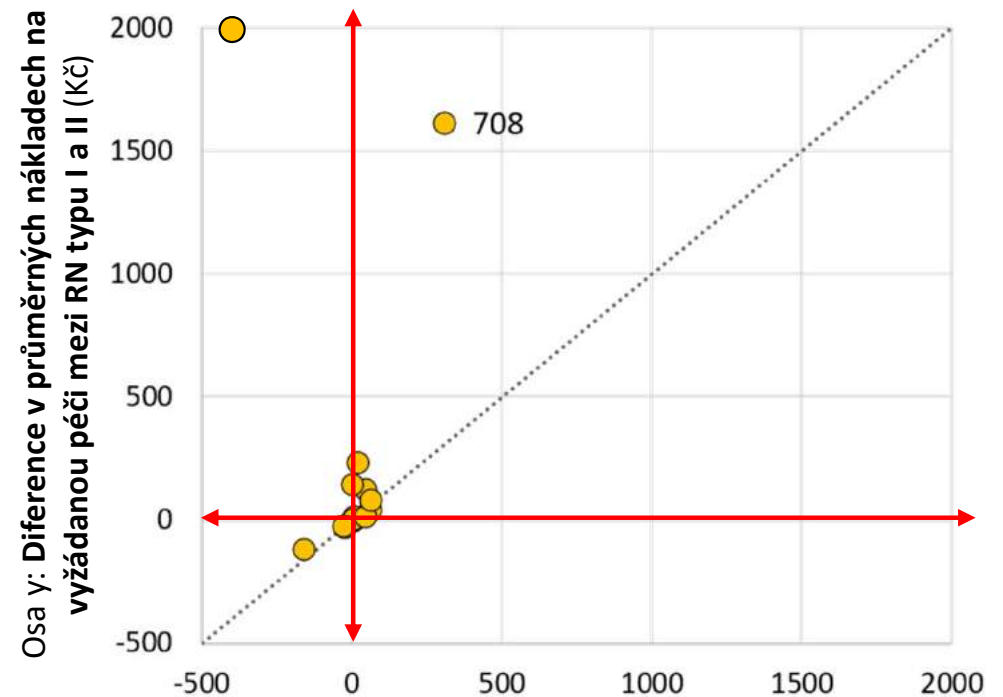

Průměrné náklady na vyžádanou péči pro nekomplikované odstranění apendixu u dospělých dle typu PALP

06-I19-05 Odstranění apendixu pro méně rozsáhlý zánět nebo jiné onemocnění u pacientů ve věku 18-64 let s CC=0-1

Typ PALP	Počet HP	Celkové průměrné náklady (Kč)	1. náklady na pobytové služby	2. náklady na operační služby	3. náklady na vyžádanou péči	4. náklady na zvlášť účtované položky
Typ I	1721	42 166	15 142	10 534	9102	7389
Typ II	635	38 753	15 518	9461	6965	6808

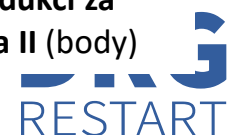
Bodová produkce vyžádané péče jednotlivých odborností je téměř shodná v PALP typu I i II. Rozdíl v celkových nákladech je způsoben vyššími náklady na 1 bod odbornosti 708 ARO a intenzivní péče v PALP typu I. **Vyšší náklady na anestezii tak i při stejném množství vyžádané péče v PALP typu I znamenají vyšší celkové náklady v rámci HP.**

Osa x: Diference v bodové produkci za vyžádanou péči mezi RN typu I a II (body)

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Shrnutí

- **Data referenčních nemocnic** a standardizovaná **metodika ocenění HP** umožňují korektně ocenit jednotky systému CZ-DRG = akutní lůžkovou péči v ČR.
- **Nákladovost DRG skupin lze hodnotit strukturovaně** – dle jednotlivých nákladových komponent.
- Řada DRG skupin vykazuje **rozdíly v celkových nákladech** mezi typy PALP. Tyto rozdíly však nejsou dány pouze různou spotřebou „nákladových jednotek“, ale mnohdy zejména **jejich různou nákladovou hodnotou** v různých typech PALP.
- Srovnatelné náklady neznamenaají shodné náklady z hlediska jejich struktury.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

DRG
RESTART